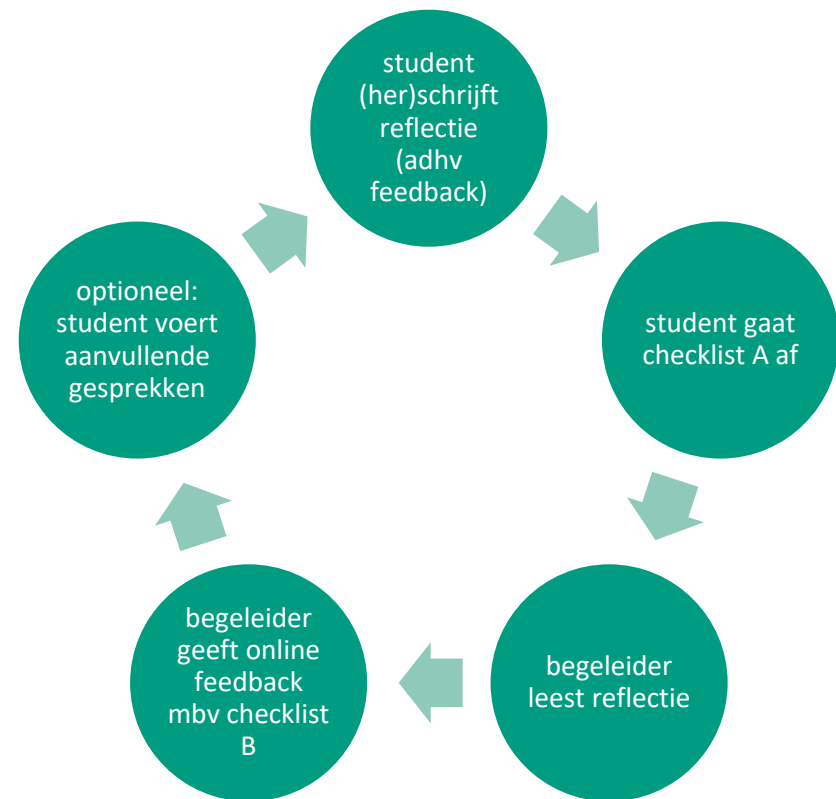

Dialogisch feedbackproces tussen stagiaires en praktijkbegeleider en opleidingsbegeleiders

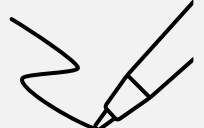

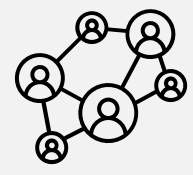
VERSIE: STAGIAIRES

Om te leren hoe je kritisch kan reflecteren kan een stagiaire in opdracht van zijn begeleider een reflectieverslag schrijven naar aanleiding van een betekenisvolle stage ervaring. Om het kritisch reflectieproces goed op gang te krijgen is het raadzaam om meerdere keren feedback te geven op het reflectieverslag van de stagiaire. De stagiaire wordt op die manier aan het denken gezet en wordt uitgedaagd om met nog meer nuance en vanuit diverse perspectieven te reflecteren. Dit wordt een dialogisch feedback proces genoemd.

Om praktijkbegeleiders / opleidingsbegeleider en hun stagiaire(s) te ondersteunen in het uitvoeren van het dialogische feedback proces zijn twee checklists ontworpen. In dit document vind je de checklist voor stagiaires (checklist A). De checklist wordt idealiter doorgenomen door de stagiaire voordat ze hun reflectieverslag voorleggen aan de praktijkbegeleider/ opleidingsbegeleiders (zoals stagedocenten, supervisors). De (online) geschreven feedback kan uiteraard aangevuld worden middels face-to-face gesprekken. Het dialogische feedbackproces is in beeld gebracht in onderstaand stroomschema 'Dialogisch feedbackproces (online) kritisch reflecteren'.

CHECKLIST A – STAGIAIRES

	<p>In hoeverre kan je onderstaande vragen volmondig beantwoorden met ja?</p>	 <p>TIPS</p>
<p>Taal</p> 	<p>Jouw reflectieverslag is geschreven in heldere taal, correcte spelling en correcte zinsformuleringen.</p>	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik spellingscheck van Word. • Laat het verslag aan iemand anders lezen.
<p>Focus</p> 	<p>Je hebt een focus in je reflectie middels een hoofdonderwerp in je reflectieverslag.</p>	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meestal zijn er 1 heel misschien 2 onderwerpen in een reflectieverslag. Je focus kan zijn: grenzen stellen, omgaan met emoties van de ander, leiden van een groepsgesprek, feedback geven enz. enz.
<p>Perspectief</p> 	<p>Het reflectieverslag is geschreven vanuit jouw perspectief maar ook vanuit het perspectief van anderen. Dus vanuit de betrokkenen die een rol spelen in de betekenisvolle situatie (bv. cliënt, naasten, familie, collega's, praktijkbegeleider, team).</p>	<p>☐</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat helpend kan zijn tijdens het schrijven is het maken van een schematische tekening van alle betrokkenen in deze casus. Zie het als een hulpmiddel voor jezelf. • Leef je in deze personen in. Hoe schat jij in hoe ze in de situatie staan? Wat zouden mogelijke gedachten, gevoelens zijn en op welke wijze zou dit hun handelen kunnen beïnvloeden?

<p>Niveaus</p>		<p>Jouw reflectieverslag is geschreven vanuit zowel micro-, meso- en macroniveau.</p>	<input data-bbox="1142 319 1209 383" type="checkbox"/> <ul style="list-style-type: none"> • Markeer de niveaus voor jezelf en bedenk op welke wijze er invloeden zijn vanuit de diverse niveaus op de situatie waarop je reflecteert. • Microniveau: de situatie die zich heeft voorgedaan Mesoniveau: organisatieniveau Macroniveau: de zorgketen, de regio/ provincie, Nederlandse overheid/ samenleving.
<p>Nuance</p>		<p>Jouw reflectieverslag is geschreven met nuance.</p>	<input data-bbox="1142 670 1209 734" type="checkbox"/> <ul style="list-style-type: none"> • Woorden als nooit, helemaal, altijd zijn vermeden. Gebruik geen uitroeptekens. • Uitspraken worden gedaan in het licht van een bepaalde situatie, moment of omstandigheid waar de betrokkenen van de reflectie zich op dat moment in bevinden. Beschrijf dat je je hiervan bewust bent of beschrijf welke invloeden aanwezig waren op dat moment.

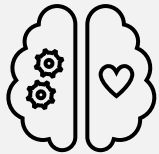
Normen en waarden

Bewust zijn van je eigen en waarden en normen

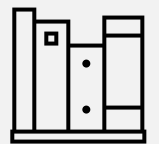
- Ben je je bewust van welke waarden en normen jij hebt? Denk aan waarden zoals: harmonie, trouw, zelfstandigheid, eerlijkheid, bescheidenheid. Deze waarden beïnvloeden je handelen en opvattingen. Het is goed om bewust te zijn van waaruit jij werkt en dat anderen mogelijk andere waarden ook heel belangrijk vindt. Bv. harmonie ten opzichte van eerlijkheid. Bv. zelfstandigheid ten opzichte van productiviteit.
- Vraag je bij elk waardeoordeel, overtuiging of stellige uitspraak af: klopt dit voor elk moment, onder alle omstandigheden, voor elke persoon, te allen tijde? Zijn er omstandigheden die ervoor zorgen dat dit niet het geval is. Welke? Beschrijf dit in je verslag.

Emoties

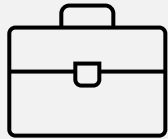

In je reflectieverslag reflecteer je kritisch op je eigen emoties en de mogelijke emoties die de betrokkenen hebben ervaren.

- Lees over emoties en hoe je hierop kan reflecteren.
- Reflecteer op de wijze waarop jouw emoties in relatie staan tot anderen.
- Reflecteer op de wijze waarop de emoties van de ander of anderen in relatie staat tot anderen.

<p>Integreren van het geleerde met het eerder geleerde</p>	 <p>In je reflectieverslag integreer je het geleerde met zaken die je eerder geleerd hebt (binnen je opleiding).</p> <input data-bbox="1142 319 1209 383" type="checkbox"/>	<ul style="list-style-type: none"> • Lees eerdere reflectieverslagen zodat je je eerdere leerdoelen en het leerproces hierin koppelt aan deze huidige ervaring. • Ga in gesprek met medestudenten, medestagiaires, docenten en praktijkbegeleiders om te weten te komen hoe zij zich ontwikkeld hebben met betrekking tot dit onderwerp.
<p>Kennisbronnen</p>	 <p>In je reflectieverslag maak je een verbinding met diverse kennisbronnen.</p> <input data-bbox="1142 893 1209 957" type="checkbox"/>	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn drie soorten kennisbronnen: ervaringskennis, professionele kennis en wetenschappelijke kennis. • Raadpleeg mensen die persoonlijke ervaring hebben met het onderwerp waarop je reflecteert. Dit kunnen mensen uit je omgeving zijn maar dit kunnen ook professionele ervaringsdeskundigen of familie ervaringsdeskundigen zijn. Er zijn ook veel ervaringsverhalen te lezen op websites van diverse organisaties. • Is het mogelijk om na de betekenisvolle situatie in gesprek te gaan met de cliënt, cliënten en/of naasten? • Raadpleeg literatuur die je hebt bestudeerd tijdens de opleiding en verbind die met het onderwerp/ focus van de reflectie die je nu maakt. Vergeet het raadplegen van de beroepscode niet. • Raadpleeg kranten en verbindt deze actuele kennis met de focus van de reflectie die je nu maakt. Kranten maken vaak gebruik van een mix van de drie soorten kennisbronnen.

Professionele identiteit

In je reflectieverslag beschrijf je in hoeverre je professionele identiteit beïnvloed en/of ontwikkeld is door deze casus.

- Lees de theorie over professionele identiteit. Zie bijlage 1. In hoeverre wordt je handelen positief dan wel negatief beïnvloed in deze casus wat betreft je zelfbeeld, zelfvertrouwen, taakopvatting, werk motivatie en toekomstperspectief?
- Voer gesprekken met familie, vrienden en medestudenten, collega's over hun professionele identiteit om te bepalen waar jij van hen verschilt of overeenkomst qua waarden en normen en (professionele) identiteit.

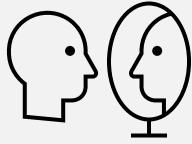
Zelfregie

Je hebt regie in het (online) dialogische reflectieproces met je praktijkbegeleider en opleidingsbegeleider.

- Verbeter je reflectieverslag met behulp van de feedback die je eerder mondeling of online hebt ontvangen van bijvoorbeeld je begeleider, collega's, supervisor of medestudenten.
- Heb je voldoende interactie met je praktijkbegeleider (dialogisch feedbackproces)?
- Indien je niet voldoende zelfregie ervaart probeer dan te analyseren wat ervoor nodig is om wel eigenaar te zijn van het feedbackproces. Neem hier actie in. Wees proactief! Misschien kan je een gesprek aangaan met je praktijkbegeleider om dit te bespreken?

Tevreden?

Tot slot: lees je verslag door op een rustig moment en vraag je af of je praktijkbegeleider/ opleidingsbegeleider een volledig beeld heeft van de situatie en de wijze waarop jij geleerd hebt van deze situatie. Heb je het gevoel dat je gegroeid bent in het kritisch reflecteren op de betekenisvolle ervaring vanuit diverse perspectieven en met nuance? Ben je tevreden?

Complimenteer jezelf dan met je mooie reflectieverslag!

Bijlage 1

Je professionele identiteit is te onderscheiden in vijf componenten: zelfbeeld, zelfvertrouwen, taakopvatting, beroepsmotivatie en toekomstperspectief (Kelchtermans, 2012). Net als je identiteit is je professionele identiteit niet statisch maar blijft deze zich ontwikkelen. Indien je een sterke professionele identiteit hebt dan:

- ... weet je waarvoor je staat, je kent jezelf. Je weet waar je sterktes liggen en welke competenties nog minder ontwikkeld zijn. Je zelfbeeld wijkt niet veel af hoe anderen je zien (component zelfbeeld).
- ... heb je zelfvertrouwen waardoor je onbekende situaties met vertrouwen tegemoet gaat. Je bent tevreden over het werk dat je aflevert (component zelfvertrouwen).
- ... komt jouw taakopvatting overeen met hoe de instelling, waar je werkt, deze graag ziet en hoe de beroepsgroep deze omschrijft (component taakopvatting).
- ... heb je een heldere drijfveer om je opleiding/werk te kiezen, ben je gemotiveerd om de komende jaren deze baan te vervullen en je gaat met plezier naar je werk (component werkmotivatie).
- ... kan je je verwachte toekomstperspectief omschrijven en je voelt je goed bij dat toekomstperspectief (component toekomstperspectief).

Lees meer over professionele identiteit en de rol van het hbo: <https://www.scienceguide.nl/2020/11/leer-studenten-zelf-nadenken-over-professionele-identiteit/>

Bijlage 2 **Vier reflectieniveaus**

Niveau 1 beschrijvend schrijven: De student herkent en beschrijft een of meer betekenisvolle inhoud van een specifieke en doorleefde situatie, activiteit of ervaring op een contextuele wijze. De student beschrijft zijn groei, maar er is geen sprake van reflectie.

Niveau 2 beschrijvende reflectie: Aanvullend op niveau 1: De student specificeert, analyseert en gaat dieper in op eerdere overtuigingen of ideeën over zichzelf. De student begint met reflecteren maar dit is voornamelijk beschrijvend en niet analyserend van aard.

Niveau 3 reflectie: Aanvullend op niveau 2: De student onderzoekt en/of focust: onderzoekt de mogelijke acties van zichzelf middels vragen, hypothesen en door zich te focussen op centrale punten waardoor een of meerdere rode draden zichtbaar worden (patronen). De student evalueert verschillende alternatieven van professioneel handelen door zichzelf en/of zijn beroepsgroep en integreert ze in nieuwe contexten en herziene perspectieven over zijn professionaliteit en/of die van de beroepsgroep. De student is in staat vanuit meerdere perspectieven naar een situatie te kijken, reflecteert met nuance en reflecteert op emoties.

Niveau 4 kritische reflectie: Aanvullend op het reflectieniveau: de student voert het reflectieniveau uit op zowel individueel niveau als op het niveau van de beroepsgroep. En de student beschrijft zijn veranderende zienswijze, grondhouding op zichzelf en/of zijn beroepsgroep en beschrijft hoe dit gevolgen heeft of gaat hebben voor toekomstige professionele acties. Daarnaast laat de student bij dit reflectieniveau zien dat hij volledig in staat is om alle aanwezige perspectieven in te nemen (die van de ander maar ook op meso- en macroniveau), met nuance kan reflecteren en diepgaand kan reflecteren op emoties.